

Luz



reist de wereld rond!



Overzicht lessen

Les 1: carnaval in Brazilië



Les 2: mensen- en kinderrechten

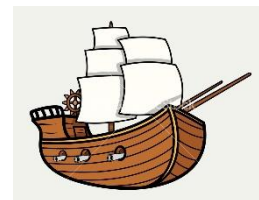


**KINDER
RECHTEN**

Les 3: klimaat



Les 4: boot bouwen



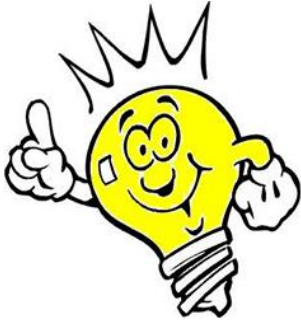
Les 5: op stap met het openbaar vervoer



Les 6: waar woon ik?



les 1: carnaval in Brazilië



Dit kan ik:

- Ik kan meer vertellen over *Brazilië*.
- Ik kan vertellen hoe *arbeidsomstandigheden* kunnen verschillen.
- Ik kan vertellen dat het *loon* kan verschillen voor het werk dat je doet en wat de *leefomstandigheden* zijn in een land.
- Ik kan vertellen dat je iets moet *ruilen* om aan *goederen en diensten* te geraken.



- Ik kan een spel spelen volgens de *spelregels*. Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!
- Ik kan vertellen hoe de *samenwerking* verliep. Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!



Dit vind ik hier:

Brazilië

arbeidsomstandigheden

loon

ruilverkeer

goederen en diensten

les 1: carnaval in Brazilië

Brazilië



Werelddeel:
Zuid-Amerika

Hoofdstad:
Brasilia



Taal:
Portugees



Hier houden veel Brazilianen van:
- *Katholieke godsdienst*
- *muziek*
- *sport*



Geld:
€1 = 4 Braziliaanse Real



Vlag:



les 1: carnaval in Brazilië

Arbeidsomstandigheden



Boeren: varkens-, rijst-, sinaasappel-, maïs-, bananen- en koeienboer

Er is veel grond in Brazilië, maar deze is ongelijk verdeeld. Vaak hebben boeren geen eigen grond. De boeren worden meestal niet goed behandeld door de eigenaar van de grond die ze bewerken. Ze verdienen te weinig, werken in gevaarlijke omstandigheden en hebben weinig eigendommen.



Medisch team: dokter, doktersassistent, verpleegster, apotheker

Er is net genoeg medisch personeel in Brazilië. Wel is er een groot verschil of ze in de openbare sector werken of dat ze in de privésector werken. De eersten moeten vaak meerdere baantjes hebben om een goed inkomen te hebben.



Winkel: slager, bakker, kruidenier, kassierster

Veel Brazilianen verkopen producten die ze zelf maken of helpen mensen bij iets waar ze zelf goed in zijn. Verder hebben zij ook slagerijen, bakkerijen, kruidenierszaken, supermarkten, ...



Klusjesteam: loodgieter, elektricien, metser, mecanicien, schrijnwerker

Bij 'winkel' kan je lezen dat mensen anderen soms helpen bij iets waar ze zelf goed in zijn. Deze beroepen zijn daar vaak een voorbeeld van. Velen werken op straat en spreken mensen aan. Die mensen betalen dan voor hun diensten.

les 1: carnaval in Brazilië

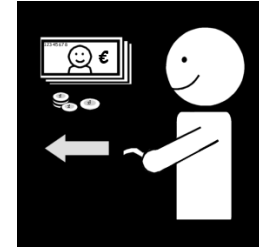
Goederen en diensten

Goederen zijn dingen die je kan vastnemen.

Bijvoorbeeld: winkelboodschappen, materiaal ...

Diensten zijn dingen die je niet kan vastnemen.

Bijvoorbeeld: taxirit, naar de kapper gaan ...



Ruilverkeer

Goederen en diensten kan je 'ruilen'.

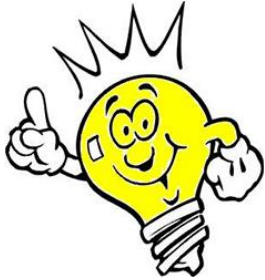
Ofwel geef je een ander product in de plaats (dat kan ook geld zijn),
ofwel bied je een dienst aan.

Rijst ruilen voor
bananen, geld geven
voor een varken, ...

Schoenen poetsen,
motor repareren,
een huis metsen, ...

Om aan goederen en diensten te geraken, doe je aan ruilverkeer.

les 2: mensen- en kinderrechten



Dit kan ik:

- Ik kan vertellen wat *uitsluiten* is en vertellen hoe het voelt.
 - Ik kan vertellen wat *rechten zijn* en *wie rechten heeft*.
 - Ik kan voorbeelden geven van *mensen en organisaties* die opkomen voor rechten.
 - Ik kan voorbeelden geven van *kinderrechten*.
-
- Ik kan de *voor- en nadelen van wetten* bespreken.
 - Ik kan *argumenten* geven wanneer ik mijn mening geef.
 - Ik kan *nadenken over* hoe het debat ging.



- Ik kan iedereen *gelijk* behandelen.
- Ik toon *respect* voor de *mening* van anderen.

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!



Dit vind ik hier:

uitsluiten

rechten

kinderrechten

mensen en organisaties

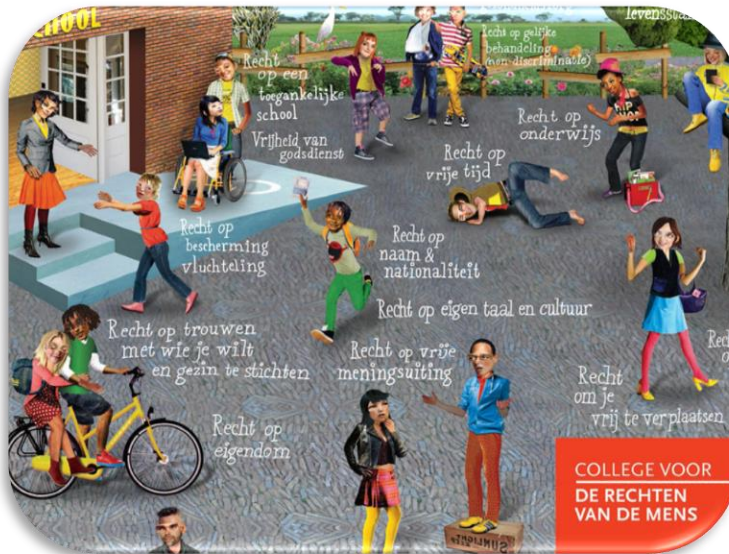
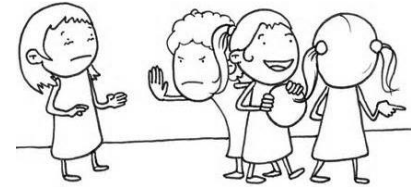
opkomen voor

les 2: mensen- en kinderrechten

Uitsluiten

Iemand niet laten meedoen.

Bijvoorbeeld: iemand niet mee laten voetballen, iemand negeren...



Rechten

Mensenrechten zijn *rechten en vrijheden* die iedere mens heeft en die gerespecteerd moeten worden. Je kan deze niet afnemen.

'De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens' heeft alle rechten van de mens gebundeld.

les 2: mensen- en kinderrechten

Kinderrechten

- Overlevingsrechten
 - recht op voldoende en gezond eten
 - recht op medische verzorging
 - recht op schoon drinkwater
 - recht op extra verzorging voor kinderen met een beperking
- Ontwikkelingsrechten
 - recht op onderwijs
 - recht op spel en ontspanning
 - recht op informatie
 - recht op een naam en nationaliteit
- Inspraakrechten
 - recht om te zeggen wat je denkt
 - recht om door volwassenen ernstig genomen te worden
 - recht op een eigen stem en mening
 - recht op een eigen geloof
- Beschermingsrechten



les 2: mensen- en kinderrechten

- recht op bescherming tegen kinderarbeid
- recht tegen kindermishandeling
- recht om niet in het leger te moeten vechten
- recht om beschermd te worden tegen oorlog en geweld

Mensen en organisaties die opkomen voor de rechten



Amnesty International komt op voor mensen die onterecht in de gevangenis zitten. Zij hebben bijvoorbeeld

kritiek geuit op de overheid, hun godsdienst uitgeoefend, zijn holebi...

De overheid stuurt hen naar de gevangenis, maar ze hebben niets verkeerd gedaan!



Unicef zorgt ervoor dat mensen die in ons land wonen voor kinderen zorgen die ergens anders wonen. Zo kunnen de kinderen naar school in hun eigen land en hebben ze hoop op een betere toekomst.



les 2: mensen- en kinderrechten



De Liga voor Mensenrechten komt op voor de rechten binnen België. Zij proberen mensen te informeren over en bewust te maken van mensenrechten.

les 3: klimaat



Dit kan ik:

- Ik kan een *informatiebron* kiezen en gebruiken.
- Ik kan in een *atlas* de hoofdstad van een land opzoeken.
- Ik kan *aandachtig kijken en luisteren* naar presentaties.
- Ik kan een *sterk punt en een werkpunt* geven na een presentatie.
- Ik kan antwoorden op *vragen* over een presentatie.



- Ik kan *respect en waardering* opbrengen voor anderen.
- Ik kan *hulp vragen* aan iemand.
- Ik kan *iemand helpen*.
- Ik kan de *leiding nemen* en *meewerken* wanneer iemand anders de leiding neemt.

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!



Dit vind ik hier:

klimaat

atlas

klimatogram

presentatie

leefgewoonten

les 3: klimaat

Klimaat

Dit is 'het gemiddelde weer'.

Het is het geheel van temperatuur, wind en neerslag die op een bepaalde plaats binnen een bepaalde periode voorkomt.



Klimatogram

Dit geeft *per maand* de gemiddelde temperatuur en de gemiddelde neerslag voor een *bepaalde plaats* weer.

Leefgewoonten

In elk klimaat zijn er andere gewoonten.

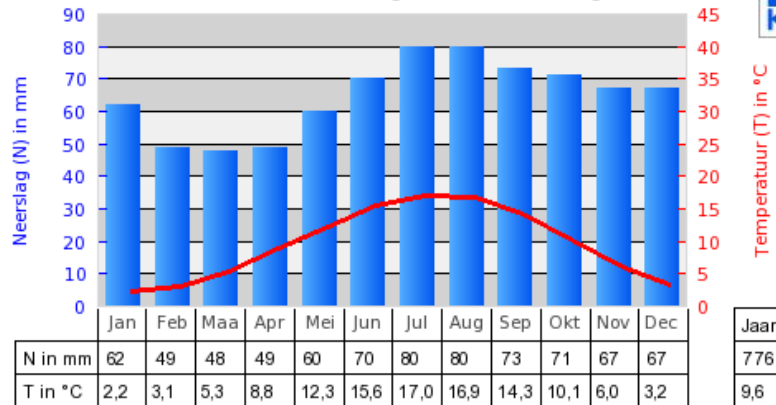
Zo doen ze in Spanje in de namiddag een siësta (dutje) omdat het te warm is om te werken.

In Finland wordt er veel geskied, kinderen leren het al van jongs af aan.

Zo hebben de mensen in elk klimaat hun eigen leefgewoonten.

Antwerpen - Deurne (België) - 6450

Lat: 51 ° 12 ' N Long: 4 ° 27 ' O Hoogte: 14m



Klimatologische gemiddelden 1961 - 1990

les 3: klimaat

Atlas

Dit is een verzameling van kaarten uit verschillende gebieden en kaarten van aardrijkskundige verschijnselen.

Zo zoek je iets op:

Bladwijzer: land

Deze staat achteraan, aan de binnenkant van de kaft. Deze geeft aan op welke bladzijde je iets kunt vinden.

Landenregister: land

Deze staat na de laatste kaarten. Deze gebruik je wanneer je niet weet waar een land ligt of als er geen aparte kaart van dat land is.

Register: stad, dorp, rivier, berg

Dit zijn bladzijden vol namen. Er staat wat je op welke pagina kunt vinden.

Legende: kleur, teken

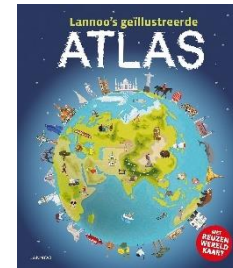
Vaak heb je een legende bij de kaart en een legende vooraan in de atlas, aan de binnenkant van de kaft. Hier worden kleuren en symbolen toegelicht die op de kaarten gebruikt worden.

Trefwoordenregister: bepaald onderwerp

Zo kan je bijvoorbeeld kaarten zoeken over het klimaat.

Algemene inhoud: als je iets niet kunt vinden

In de inhoud kun je vinden welke registers waar staan.



les 3: klimaat

Presentatie

Enkele tips om dit spannende moment tot een goed einde te brengen:

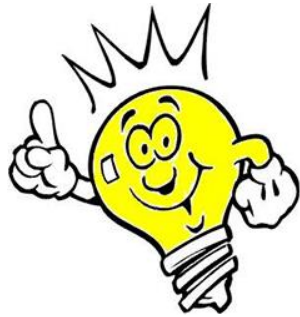
1. Bereid je goed voor.
2. Zorg voor een pakkende inleiding.
3. Bekijk je publiek.
4. Spreek langzaam en duidelijk. Haal adem.
5. Wees enthousiast!



GO! GO!



les 4: boot bouwen



Dit kan ik:

- Ik kan testen welk materiaal *drijft* en welk materiaal *zinkt*.
- Ik kan een *boot* bouwen die *niet zinkt*.
- Ik kan ervoor zorgen dat mijn boot *wind kan vangen* en zo kan varen.
- Ik kan vertellen *waarom* ik voor bepaalde materialen gekozen heb.
- Ik kan *voorspellen* wat er gaat gebeuren met mijn boot.
- Ik kan een *stappenplan* volgen.



- Ik kan *zorg dragen voor het materiaal* en *voor de andere leerlingen*.
- Ik kan *luisteren* naar iemand anders en zo tot een *conclusie* komen.

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!



Dit vind ik hier:
drijven en zinken

boot

stappenplan

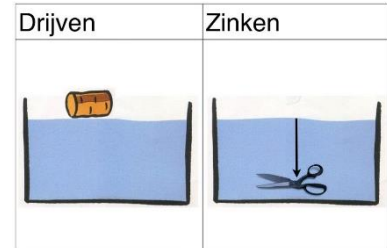
onderzoekend leren

les 4: boot bouwen

Drijven en zinken

Drijven: iets wordt door het water gedragen.
Sommige materialen wegen minder dan water. Deze drijven.

Zinken: iets zakt tot de bodem van het water.
Sommige materialen zijn zwaarder dan water. Deze zinken.



Bijvoorbeeld:

drijven	zinken
melkbrik	koffielepel
plastic fles	stuk stof



Het is niet de grootte van je materiaal dat bepaalt of iets drijft of zinkt,
het is het materiaal zelf!

Kijk maar aan!



les 4: boot bouwen

Boot



de romp

Dit deel van de boot drijft op het water. Hierop worden de andere onderdelen bevestigd.

het zeil

Dit vangt de wind. Een zeilboot heeft wind nodig om zich te kunnen verplaatsen.

de mast

Dit is de rechtopstaande paal waaraan de zeilen vasthangen.

de wind

De wind kan een boot vooruit doen gaan.

→ *aandrijfkracht*

Dit is wat de boot nodig heeft om vooruit te geraken. Dat kan een motor zijn, de wind, roeispanen ...

Het is belangrijk welk materiaal je kiest om je boot te maken.

De romp mag natuurlijk niet gemaakt worden van materiaal dat zinkt!

les 4: boot bouwen

Stappenplan

1. Introductie

Je maakt kennis met een onderwerp of probleem.

2. Verkennen

Je probeert meer te weten te komen over het onderwerp.

3. Opzetten onderzoek

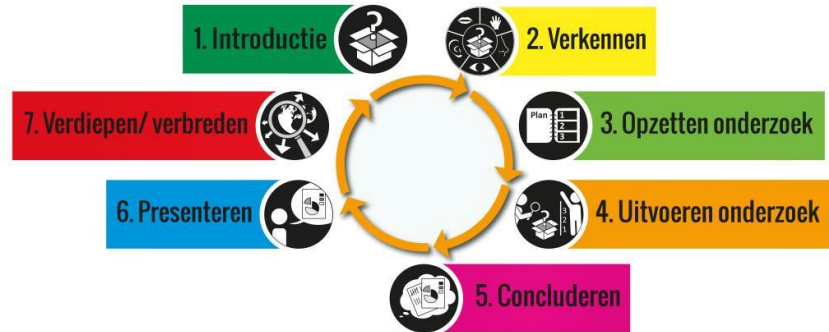
Je bedenkt een vraag over dit onderwerp en bedenkt hoe je dit gaat onderzoeken.

4. Uitvoeren onderzoek

Je voert dit onderzoek uit.

5. Concluderen

Je trekt een besluit.



6. Presenteren

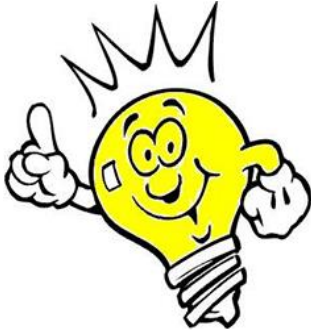
Je maakt een presentatie van wat je onderzocht hebt.

7. Verdiepen/verbreden

De leerkracht helpt je om eventueel wat extra uitdaging te zoeken.

*Na stap 7, begin je weer bij 1.
Dat is onderzoekend leren!*

les 5: op stap met het openbaar vervoer



Dit kan ik:

- Ik kan een *dienstregelingsbord* juist lezen.
- Ik kan mij aan de *verkeersregels* houden.
- Ik kan *routes uitstippelen* aan de hand van websites van het openbaar vervoer.
- Ik kan vertellen *waarom* ik net voor dat vervoersmiddel kies.
- Ik kan vertellen wat de belangrijkste *gevolgen* van het *groeierende autogebruik* zijn.



- Ik kan *respect opbrengen voor anderen en voor het materiaal*.
- Ik kan *hulp vragen*.
- Ik kan *hulp bieden*.
- Ik kan de *leiding nemen en onder leiding* van een andere leerling werken.

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!



Dit vind ik hier:
verkeersregels

dienstregelingsbord

groeierend autogebruik

openbaar vervoer

routes uitstippelen

les 5: op stap met het openbaar vervoer

Verkeersregels



1. Eerst moet je luisteren naar een bevoegd persoon, zoals een agent.
2. Wanneer er geen bevoegd persoon is, kijk je naar de verkeerslichten.
3. Wanneer geen van bovenstaande twee er zijn, houd je rekening met de verkeersborden.
4. Wanneer niets van die drie er zijn, houd je je aan de verkeersregels.

Groeiend autogebruik

Vandaag de dag hebben veel mensen een auto. Dit heeft verschillende gevolgen. Hieronder staan enkele gevolgen opgesomd.

file

luchtvervuiling

het klimaat verandert

...



les 5: op stap met het openbaar vervoer

Openbaar vervoer

- bus
- tram
- metro
- trein



Dienstregelingsbord

Dit staat er altijd op:

- vertrekur van het voertuig
- bus-, tram-, metro- of treinnummer
- eindbestemming van het voertuig

Dit staat er soms op:

- perron of spoor waar het voertuig naartoe komt
- tussenhalthes

maandag-vrijdag schooldagen			maandag-vrijdag schoolvakantiedagen			
u	aan	bestemming	lijn	u	aan	bestemming
5	15	Aarschot Station	490	5	15	Aarschot Station
6	25	Aarschot Station	490	6	25	Aarschot Station
40		Aarschot Station	490	40		Aarschot Station
7	15	Westerlo Merodedreef	490	7	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang
25		Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	53		Geel AZ St Dempna Hoofdingang
35		Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	8	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang
53		Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	55		Geel AZ St Dempna Hoofdingang
8	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	9	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang
55		Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	55		Geel AZ St Dempna Hoofdingang
9	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	10	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang
55		Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	55		Geel AZ St Dempna Hoofdingang
10	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	11	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang
55		Geel AZ St Dempna Hoofdingang	490	55		Geel AZ St Dempna Hoofdingang
				12	25	Geel AZ St Dempna Hoofdingang
				55		Geel AZ St Dempna Hoofdingang

VERTREK		20:59	
20:16	BRUSSEL OOSTENDE	IC	1 +0439
20:25	BRUSSEL WELKENRAEOT	IC	9 +0456
20:46	GENT-DAMP ANTWERPEN-C	IC	2 +0408
20:51	LICHTERVELDE DE PANNE	IR	***
VERTRAGING TE BEPALEN			
21:01	KNOKKE BLANKENBERGE	IC	12
21:01	DUENARDE RONSE	L	6
21:04	BRUSSEL TONGEREN	IC	9
21:06	ZOTTEGEM BERRAROSBERGEN	L	3

les 5: op stap met het openbaar vervoer

Routes uitstippelen

Stappenplan: De Lijn

Hoe gebruik je de site van De Lijn?



1. Surf naar: 'www.delijn.be'

2. Vul de plaats in waar je vertrekt: 'Nonnenstraat, Herentals'
3. Vul de plaats in waar je heen wilt reizen: '.....'
4. Vul de juiste dag en het juiste uur in.
5. Klik op: 'Plan route'.

Voorbeeld

Ik zou graag van mijn school naar Geel station willen reizen. Ik heb op donderdag om 9u een afspraak in Geel.

1. Van *Nonnenstraat, Herentals*. (Klik deze halte ook aan in de lijst die je te zien krijgt.)
2. Naar *Station, Geel*.
3. Op *donderdag*.
4. Aankomen om 9u.
5. Plan route.

Stappenplan: NMBS

Hoe gebruik je de site van NMBS?



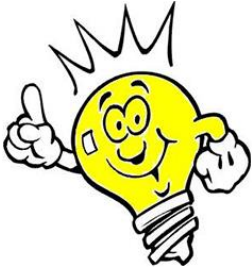
1. Surf naar 'www.belgianrail.be'.

2. Vul de halte van je vertrek in, bijvoorbeeld: Station Herentals. De site geeft enkele opties die je kan aanklikken.
3. Vul de plaats in waar je heen wilt reizen: '.....'. Ook hier krijg je opties die je kan aanduiden.
4. Geef aan of het om een heenreis of heen- en terugreis gaat.
5. Vul de juiste dag en tijd in. Duid vertrek of aankomst aan.
6. Klik dan op: 'Dienstregeling & tickets kopen'.

Voorbeeld

Ik zou graag van Herentals Station naar Antwerpen Centraal willen reizen. Ik ga naar mijn werk en begin om 8.30u.

les 6: waar woon ik?



Dit kan ik:

- Ik kan *brainstormen* over een thema.
- Ik kan de belangrijkste *kenmerken* geven per *landschap*.
- Ik kan *landschappen* met elkaar *vergelijken* en de verschillen benoemen.



- Ik kan in groep overleggen.
- Ik kan afspraken maken en mij hieraan houden.

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Hier heb ik hulp bij nodig Al goed Makkie!

Dit vind ik hier:

brainstormen

kenmerken

landschappen

vergelijken



les 6: waar woon ik?

Landschap

Een landschap bestaat deels uit elementen van de natuur en deels uit elementen die zijn aangebracht door de mens.



Soorten landschappen



landelijk landschap



toeristisch landschap



stedelijk landschap



industrieel landschap



les 6: waar woon ik?

Kenmerken per landschap



- **landelijke landschapskenmerken**
 - weinig bebouwing
 - veel groen
 - veel open ruimte
 - veel akkerland en weiland
 - een kleine bevolkingsdichtheid



- **toeristische landschapskenmerken**
 - skigebied /
zon, zee, strand /
bergen /
attracties /
pretpark /
musea



- **stedelijke landschapskenmerken**
 - gesloten bebouwing
(de huizen staan dicht bij elkaar)
 - hoogbouw (appartementen en andere
hoge gebouwen)
 - weinig groen
 - weinig open ruimte



- **industriële landschapskenmerken**
 - grote verkeerswegen/
waterwegen
 - opslagplaatsen
 - rokende schoorstenen
 - fabrieken
 - havengebied



Les 1: carnaval in Brazilië

Les 2: mensen- en kinderrechten

Les 3: klimaat

Les 4: boot bouwen

Les 5: op stap met het openbaar vervoer

Les 6: waar woon ik?



Luis



reist de wereld rond!

